

Maurice Merleau-Ponty a jeho fenomenologie těla

* fenomenologická kritika behaviorismu a reflexologie

* „Protože všechny pohyby organismu jsou vždy podmíněny vnějšími vlivy, můžeme zajisté, chceme-li, pojímat chování jako účinek okolí. Ale protože všechny podněty, které organismus přijímá, byly samy zase možné jen díky předchozím pohybům, které přijímající orgán vystavily vnějším vlivům, bylo by zrovna tak možno říci, že chování je prvotní příčinou všech podnětů. Takto je forma podráždění vytvářena organismem samým, jeho vlastním způsobem, jak se vystavuje působení vnějšku.“

* exterocepce

* interocepce

* propiocepce

* „Existuje nějaká určitá dráha, nějaký izolovaný proces vedení, kde se jde od podráždění k reakci? Rozlišení mezi exteroceptivitou, interoceptivitou a propioceptivitou, za které vděčíme Sherringtonovi, se zdá zprvu samozřejmé.“

* „I kdyby existovaly specifické podněty, receptory a nervové dráhy, nemohly by samy o sobě vysvětlit, jak se reflex přizpůsobuje podnětu, protože pohyb, který má být vykonán, závisí v každém jednotlivém případě na počáteční poloze údů, jež je proměnlivá.“

* „Jestliže řád nemůže být založen na předem ustavených anatomických strukturách, odkud se bere koherentnost našich reakcí a jejich adaptace na podnět?“

* kritika Pavlovovy reflexologie

„Problémem, který si Pavlov položil, je to, jak může organismus vstoupit ve vztah s prostředím mnohem širším a bohatším, než je to, které bezprostředně působí formou fyzikálních a chemických podnětů na jeho smyslová zakončení.“ - „Chování má být vždy vysvětleno součtem propioceptivních a exteroceptivních podnětů přítomných v každém okamžiku (přičemž se bere zřetel na schopnosti, které jim propůjčuje podmiňování). Podstata nervové aktivity zůstává tatáž: je to proces, který se dá rozložit v reálné části.“